

26/12/2019

מתחם תעש - מענה לפניית תושי בית הכרם בנושא פינוי קרקע מזוהמת

לכבוד

תושבי בית הכרם, גבעת בית הכרם, ורמת בית הכרם

הנדון: מענה למכתבכם מיום 22.10.19 בנושא: מניעת סיכונים בריאותיים כתוצאה מניקוי הקרקע המתוכנן במתחם תע"ש בבית הכרם ירושלים

שלום רב,

בהמשך לפנייתכם מיום 22.10.19 במכתב לשר להגנת הסביבה, ח"כ זאב אלקין ולמנהל מחוז ירושלים, שוני גולדברג (הח"מ) ובהמשך לכנס שנערך ב-12.8.19, להלן תשובותינו לשאלותיכם. יצוין כי המענה הוכן בהתייעצות עם אנשי המקצוע העוסקים בנושא במשרד להגנת הסביבה במחוז ובמטה.

נחיצות הניקוי על פני השארית המצב הקיים:

באתר בוצע סקר קרקע מקיף [LDD, אפריל 2019] אשר ממצאיו הצביעו על מספר מוקדים בהם קיימת קרקע מזוהמת. הזיהומים בקרקע חורגים מערכי הסף מבוססי הסיכון לבריאות הציבור, כפי שמפורסמים באתר המשרד להגנת הסביבה. ערכי סף אלו מבוססים על מידע טוקסיקולוגי עדכני של המשרד להגנת הסביבה האמריקאי (EPA) ונקבעו בוועדה מקצועית רחבה בהשתתפות נציגי משרד הבריאות. ערכי הסף מתייחסים לסיכונים אקוטיים וסיכונים כרוניים של חשיפת בני אדם למגע, בליעה ונשימת חלקיקים בסביבתה של הקרקע המזוהמת. על פי הנחיות המשרד להגנת הסביבה, יש לפנות קרקעות מזוהמות אשר חורגות מערכי הסף, וכך יבוצע גם באתר תע"ש בית הכרם.

פיצול הטיפול בגזי הקרקע וזיהום הקרקע:

בעיית זיהום הקרקע במתחם תע"ש מחולקת לזיהום קרקע וזיהום גזי קרקע. אלו שתי תופעות להן מקור משותף, אך ההתייחסות המקצועית אליהן נפרדת. בכדי להביא לפתרון כולל לבעיה יש להתמודד עם שתיהן, אולם בעוד הטיפול בזיהום הקרקע הינו נקודתי ומתבסס על ניסיון מוכח בטיפול בתופעות דומות של זיהום קרקע באתרים שונים בישראל, הטיפול בגזי הקרקע מורכב וייחודי עקב הזיהום לעומק הסלע. יש לציין כי גזי הקרקע אינם יוצרים זיהום קרקע ולכן לא קיים חשש שעם סיום שלב א' של הפרויקט בשיקום הקרקע מזיהום, המצב יחזור לקדמותו. במקביל לתהליך שיקום הקרקע מזיהום, נבחנות מספר חלופות טיפול ע"י יועצים מחו"ל להם הידע והניסיון להתמודד עם גזי הקרקע.

מצב האסבסט באתר וטיפול בממצאי אסבסט:

במסגרת תהליך המיפוי של פני הקרקע ועל סמך ידע מוקדם וניסיון באתרים דומים אחרים, בוצעו סקירות מקצועיות למציאת אסבסט בשטח המתחם. סקירות אלה עומדות בדרישות המשרד להגנת הסביבה בכל הנוגע לאופני איתור וטיפול בחשש מ"אסבסט צמנט". באתר אין חשש להמצאות "אסבסט פריך" ולכן על פי ההנחיות המקצועיות של אגף אבק מזיק במשרד להגנת הסביבה אין מניעה להתחיל

עבודות שיקום באתר. במידה ובתהליך סילוק הקרקע המזוהמת יתגלו ממצאים החשודים כאסבסט הם יטופלו על פי הנהלים המקובלים ועל ידי חברה מוסמכת לטיפול באסבסט.

הודעה מראש על מועד העבודות:

הפרויקט נמצא כעת בשלב קבלת ההיתרים הנדרשים מהרשויות הרלוונטיות. החברה לשירותי איכות הסביבה תודיע על תאריך תחילת העבודות ומשך זמן ביצוען הצפוי, עם תום קבלת כל ההיתרים.

מימון מגורים חלופיים:

אין כל צורך בהענקת מגורים בזמן ביצוע העבודות במתחם. העבודות יבוצעו כך שתושבי השכונה לא יחשפו לסיכונים בטיחותיים ובריאותיים במהלך העבודות.

הכשרת כביש גישה דרך כביש בגין:

הקמת כביש גישה חדש לכביש בגין אינו פתרון ישים מבחינת תכנונית לנושא שינוע הקרקע המזוהמת. המשאיות יעברו בנתיב הקצר ביותר מאתר העבודות אל כביש בגין, תוך הקפדה יתרה על כיסוי ושיטת גלגלים כך שתושבי השכונה לא יחשפו לסיכון בריאותי במהלך העבודות. חפירת הקרקע באזורים עם הזיהום הגבוה תתבצע תחת קירוי.

שטיפת גוף המשאיות:

הסכנה בתנועת משאיות עם קרקע מזוהמת היא בהתעופפות חלקיקי קרקע מהמטען ויציאת קרקע מהאתר על גבי גלגלי המשאית. על כן, מטען המשאיות יהיה מכוסה, וגלגליהן יישטפו ביציאה מהמתחם.

ניטור אוויר כולל בדיקת אסבסט ומזהמים נוספים:

העבודות יכללו ניטור אוויר ומזהמים רלוונטיים על פי ממצאי הסקרים בשטחי החפירה. מכיוון שאין באתר חשש לאסבסט "פריד", אין צורך בביצוע ניטור אוויר לאסבסט.

מניעת מפגעי אבק בנתיב הנסיעה באמצעות הרטבה:

נתיב נסיעת המשאיות באתר יטופל באופן שימנע מפגעי אבק (ריבוד/ הרטבה בהתאם לצורך)

הכוונת תנועה על ידי שוטרים:

הסדרי תנועה יבוצעו בהתאם לדרישות החוק.

פיקוח על ביצוע הניקוי:

סקר ווידוא ניקיון יבוצע על ידי דוגם מוסמך ובמעבדה מוסמכת המופעלים על ידי החברה לשירותי איכות הסביבה ואינו קשור לקבלת הביצוע. ממצאי הסקרים יפורסמו בתום הפרויקט.

שקיפות המידע:

במסגרת השמירה על עיקרון השקיפות ומתוך כוונה להביא לשיתוף הציבור בפרויקט, מקפידה החברה לשירותי איכות הסביבה לשמור על קשר רציף עם התושבים, באמצעות נציגי החברה או באמצעות מנהלת

קשרי הקהילה של הפרויקט (דנה גזי, 052-8813553 או במייל: dana@dy-cp.com). כמו כן, מידע חשוב על הפרויקט ניתן למצוא באתר האינטרנט: שיקום קרקעות מדינה - תחת הלשונית: רשימת אתרים - בית הכרם [\(לינק\)](#).

בברכה,

שוני גולדברג
מנהל מחוז ירושלים

העתקים:
ח"כ זאב אלקין, השר להגנת הסביבה
שולי נזר, סמנכ"לית בכירה לתעשיות
אבי חיים, ראש אגף קרקעות מזוהמות
נועם פוניה, ממונה קרקעות מזוהמות ותשתיות דלק - אגף קרקעות מזוהמות
נטע אלול, מנהלת תחום פרויקטים - אשכול תעשיות
מיה יוליוס, מנהלת תחום תעשיות - מחוז ירושלים
אולג גרנד, מנכ"ל, החברה לשירותי איכות הסביבה
מתי כספי, מנהל הפרויקט, החברה לשירותי איכות הסביבה
גיל רייכמן, מנהל האגף לאיכות הסביבה, עיריית ירושלים
דני טאובר, יו"ר הועדה הפיזית, מנהל קהילתי בית הכרם
אריאלה קורנפלד, מתכננת אורבנית, מנהל קהילתי בית הכרם
גלי טייג ברין, עובדת קהילתית, מנהל קהילתי בית הכרם
פרופ' רות קרק, וועד מתחם תע"ש
שראל גילשון, וועד מתחם תע"ש
יצחק ספיר, וועד מתחם תע"ש